

Spreitzer'nin Psikolojik Güçlülük Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Spreitzer'nin Psikolojik Güçlülük Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31122>

Özet

Spreitzer'nin Psikolojik Güçlülük Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması, bireylerin iş ortamına yönelik motivasyonel yönelimlerini ve aktif iş rolü oryantasyonları ölçmek üzere tasarlanmış 12 maddelik bir araçtır. Bu ölçek, psikolojik güçlülük kavramını oluşturan dört temel bilişsel boyutu (anlam, yeterlilik, kendi kaderini tayin ve etki) deşerlendirmektedir. Ölçek, 2010 yılında Üner ve Turan tarafından Türk kültürüne uyarlanmış ve özellikle halk sağlığı alanındaki çalışmaların güçlülük düzeylerini belirlemek amacıyla kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Güçlülük, Örgütsel Psikoloji, Güçlendirme, Spreitzer, Uyarlama, Likert Ölçeği, Yapı Geçerliliği, İkinci Dereceden Faktör Analizi.

Yazarlar

Ölçeğin orijinal geliştiricisi Gretchen M. Spreitzer'dir. Türkçe uyarlama ve geçerlik-güvenirlilik çalışması 2010 yılında **Sarp Üner** ve **Seda Turan** tarafından gerçekleştirilmiştir.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin iş ortamına yönelik motivasyonel yönelimlerini ve iş rollerine dair algılarını yansıtan psikolojik güçlülük düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu araç, çalışanların işlerinde ne ölçüde anlam, yetkinlik, özerklik ve etki hissettiklerini belirleyerek örgütsel davranış araştırmalarına katkı sağlamaya hedefler.

Uyarlama çalışmasının özel amacı, Spreitzer'in teorik olarak temellendirilmiş dört boyutlu yapısının Türk kültüründe ve özellikle sağlık sektörü çalışanları arasında ampirik olarak doğrulanabilirliğini incelemektir.

Yapı

Spreitzer'nin Psikolojik Güçlülük Ölçeği, bireyin iş rolüne aktif bir oryantasyonunu yansıtan psikolojik güçlülük yapısını ölçer. Bu yapı, 12 madde ve 4 alt boyut aracılığıyla değerlendirilir:

Anlam (Meaning): Bireyin iş amacı ve kendi değer sistemleri ve inançlarıyla ne kadar uyumlu olduğunu algısı.

Yeterlilik (Competence/Self-Efficacy): Bireyin iş görevlerini başarıyla bir şekilde yerine getirme yeteneğine ve yeterliliğine olan inancı.

Kendi Kaderini Tayin (Self-Determination): Bireyin işe bağlılama, yöntemleri seçme ve eylemleri düzenleme konusunda sahip olduğu özerklik algısı.

Etki (Impact): Bireyin iş yerindeki stratejik, idari veya operasyonel sonuçları etkileyebileceğine dair inancı.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliği, Üner ve Turan (2010) tarafından gerçekleştirilen ikinci dereceden faktör analizleri ile kapsamlı bir şekilde değerlendirilmiştir. Bu analiz, ölçeğin teorik olarak varsayılan dört boyutlu yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini belirlemeyi amaçlamıştır.

İkinci mertebeli faktör analizinin temel amacı, ilk mertebeli faktörler (anlam, yeterlilik, kendi kaderini tayin ve etki) ile varsayılan tek bir ikinci mertebeli faktör (Psikolojik Güçlülük) arasındaki ilişkiyi incelemektir. Analiz sonuçları, dört alt boyutun tutarlı bir şekilde bir üst yapı olan psikolojik güçlülüğü oluşturduğunu ve modelin Türk örneğinde geçerli olduğunu doğrulamıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alfa değeri kullanılarak incelenmiştir. Uyarılma çalışması, ölçeğin genel olarak ve dört alt boyutunda da kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermiştir. Bu yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin aynı psikolojik yapıyı ölçmede tutarlı olduğunu ve ölçümlerin güvenilir olduğunu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, toplam 12 madde ve 4 alt boyuttan oluşan çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Yapılan doğrulama çalışması faktör analizi (DFA), anlam, yeterlilik, kendi kaderini tayin ve etki boyutlarının birbirinden ayrı ancak psikolojik güçlülük kavramı altında birleşen faktörler olduğunu ortaya koymuştur.

İkinci dereceden faktör analizi, Spreitzer'in orijinal teorik modelini test etmiştir. Bu analiz, dört faktörün tamamının tek bir üst düzey latent yapıya (Psikolojik Güçlülük) yüksek ve anlamlı yükler verdiğini kanıtlayarak, ölçeğin yapısal geçerliliğini güçlendirmiştir.

Araç

Test Type: Uyarılma (Adaptation)

Format: 12 madde ve 4 alt boyuttan (Anlam, Yeterlilik, Kendi Kaderini Tayin, Etki) oluşan öz bildirim ölçeği.

Language Available: Türkçe (Orijinal dil: İngilizce)

Population Group: Yetişkinler, özellikle örgütsel veya işyeri bağlamında çalışan bireyler.

Uyarlama çalışması halk sağlığı çalışmaları üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Age Group: Çalışan yetişkin popülasyonu.

Population Details: Kurumsal veya profesyonel ortamlarda çalışan bireylerin psikolojik deneyimlerini ölçmek için uygundur. Derecelendirme 7'li Likert ölçeği formatındadır.

Test Methodology: Maddeler 7'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanılarak yanıtlanır (1 = Bütünüyle Uygun Değil - 7 = Bütünüyle Uygun).

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Davranış, Liderlik, Öz-yeterlilik, Motivasyon, Tatmini, Sağlık Çalışanları, Bilişsel Boyutlar, Yapısal Etkilik Modellemesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Sarp Üner: sarpuner@hacettepe.edu.tr

Correspondence Address: Bilinmiyor

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Ölçeğin Türkçe uyarlaması 2010 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için izinler ve potansiyel ücret bilgileri hakkında en doğru bilgiye ulaşmak için sorumlu yazar Sarp Üner ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [spreitzers-psychological-empowerment-scale-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Uner, S., & Turan, S. (2010). The construct validity and reliability of the Turkish version of Spreitzer's psychological empowerment scale. *BMC Public Health*, 10(1), 117-125. DOI: [10.1186/1471-2458-10-117](https://doi.org/10.1186/1471-2458-10-117)

Spreitzer'nin Psikolojik Güçlülük Ölçeği Maddeleri

Ölçek maddeleri, telif hakları veya kaynak eksikliği nedeniyle bu grupta sunulamamaktadır. Ölçek 12 maddeden ve Anlam, Yeterlilik, Kendi Kaderini Tayin ve Etki olmak

üzere 4 alt boyuttan oluşmaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM